

POZVÁNKA NA KONFERENCI BAŤŮV ODKAZ EVROPĚ

„Lidé – výzva pro budoucnost podnikání – Baťův odkaz Evropě“, se uskuteční 18. 9. 2019 v Kongresovém centru ve Zlíně, kterou pořádá za spoluúčasti řady významných partnerů Fakulta managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a Nadace Tomáše Bati.

PROČ PŘIJÍT NA KONFERENCI?

Tato výjimečná konference má dlouhou tradici a koná se jednou za pět let.

Díky tomu, že se podařilo získat více než 50 osobností z firemního, akademického a veřejného života pro účast v moderovaných diskusích na plenárním zasedání a v 7 sekcích, je ojedinelou příležitostí pro setkání a vytvoření živé a kreativní platformy pro výměnu a sdílení názorů, zkušeností a dobrých praktik v živém a aktuálním tématu „Lidé“. Myšlení, způsoby řízení i přístup Tomáše Bati a jeho následovníků k podnikání, vzdělávání a k veřejnému životu pořád zůstává velkou inspirací.

CO SE BUDE DÍT (PROGRAM)?

V rámci konference jsme pro Vás připravili plenární zasedání – moderovanou diskusi.

Role moderátora se ujal prof. Ing. Petr Sába, CSc. - emeritní rektor Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a bude zpovídat významné osobnosti podnikatelského a akademického světa.

125 LET INSPIRACE
Baťa
1894 - 2019

fame.utb.cz

99 SLADKÝCH TEČEK MARIE BAŤOVÉ

Říká se, že za každým úspěšným mužem stojí úspěšná žena. Myslíme si, že tohle platilo i o manželech Baťových.

Je to přesně rok, co se do vily Tomáše Bati vrátily osobní, ručně psané kuchařské deníky Marie Baťové. Díky skupině nadšenců vznikla úžasná kniha, která představí tajemství kuchyně ve vile Tomáše Bati.

Máte tak jedinečnou možnost ochutnat sladké tečky, kterými se těšil i Tomáš Baťa. Kniha nenabízí jen 99 sladkých teček, ale také mnoho doposud nepublikovaných informací a fotografií o partnerském životě Marie a Tomáše. /lp/ /gk/

ŠEVCI ŽIJÍ

KONFERENCE ZA ÚČASTI VÝROBCŮ OBUVI BAŤA, PRABOS,
KOMPONENTY, FLEXICO, GASIBO, VASKY...

31. 10. 2019

Zlín

HISTORIE VÝROBY OBUVNICKÝCH STROJŮ VE ZLÍNĚ

Strojírenskou výrobu zakládá Tomáš Baťa spolu s panem Lízalem v roce 1903. V roce 1907 se rozcházejí a Tomáš Baťa pokračuje samostatně. Vyrábí nástroje, náhradní díly ke strojům.

Od roku 1923 má vlastní slévárnu, od roku 1929 zahajuje výrobu jednoduchých obuvnických strojů značky BAŤA a dále zařízení pro rozšíření vlastní obuvnické výroby.

Od roku 1935 jsou stroji vlastní výroby vybavovány i další obuvnické firmy Baťa v zahraničí. Od roku 1935 dochází i k vývoji a výrobě dalších strojů, jako gumárenských a textilních. Od roku 1939 i strojů koželužských.

Během německé okupace dojde k poklesu výroby obuvnických strojů. V roce 1945 – 46 bylo nutno odstranit následky bombardování závodu, opravit a doplnit stroje, aby mohla být obnovena výroba obuvi.

V roce 1948 pokračuje ve zlínských strojírnických výrobních obuvnických a gumárenských strojů, koželužské, pletací a textilní stroje byly postupně delimitovány do jiných podniků.

V roce 1950 přechází vývoj a výroba obuvnických strojů do strojíren ZPS.

V 50 – 60 letech bylo vyráběno více než 200 typů obuvnických strojů, (u mnohých se jednalo už jen o náhradní díly). Udržovat vývoj takového sortimentu strojů bylo neekonomické. Sortiment byl snížen na 65 nejdůležitějších typů, u kterých bylo možno sestavit linky pro různé technologie výroby obuvi, což bylo pro většinu zákazníků žádoucí, (kompletní linka od jednoho dodavatele).

V roce 1966 bylo zahájeno proměřování strojů se snahou zjištění zatížení při technologických operacích, jako vysekávání, štípání, kosení, přibíjení, šití, s vývojem vstřikovacích strojů to bylo měření tlaků ve formách. Většinou se jednalo o dynamická měření. Důležitou součástí měření byla kontrola hygieny a bezpečnosti práce podle stále přísnějších norem. Tato měření se nejprve prováděla ve zkušebně obráběcích strojů, od roku 1968 ve vlastní zkušebně obuvnických strojů ZPS.

V 90. letech dochází k poklesu výroby

obuvi v Evropě, to postihuje i výrobce obuvnických strojů, pocítují to i v ZPS. Výroba obuvnických strojů je privatizována, její výroba se přemísťuje do Ratiboře. V roce 2004 se vlastníkem a pokračovatelem ve výrobě obuvnických strojů ZPS, značky SVIT stává firma SVIT MACHINERY.

SVIT MACHINERY

Obuvnická firma SVIT MACHINERY se v roce 2006 stěhuje zpět do Zlína, do 33. budovy bývalého Svit Remont. Výhodou je, že k ní přešla i část techniků a zkušených montérů obuvnických strojů ze ZPS. Pokračuje ve výrobě strojů vyráběných dříve v ZPS, ale vyvíjí i vlastní nové stroje, především pro výrobu rámové obuvi.

V roce 2014 se firma stěhuje do nových, nyní již vlastních prostorů v průmyslové zóně u Lužkovic.

Firma SVIT MACHINERY se dále zabývá výrobou a vývojem nových obuvnických strojů, ale i repasí strojů starších. Domácím i zahraničním zákazníkům je schopna dodat podle požadované technologie celé výrobní linky a vybavení ke strojům. Díky důrazu na kvalitu a spolehlivost dodávek strojů, náhradních dílů a dokonalý servis, rozšiřuje neustále řady spokojených zákazníků. Začínajícím obuvníkům poskytuje kompletní technickou i technologickou podporu při rozjezdu výroby, zkušeným pak splňuje jejich požadavky.

A. Láznička

BAŤA ANO I NE

Každý skutečný baťovák si toho už dávno povšiml. Veřejnost a zejména její představitelé velmi oceňují bývalou ekonomickou výkonnost firmy Baťa. Oceňují a vyzvedávají mimořádně úspěšné filozofické, sociologické a psychologické zásady J. A. Bati a zejména Tomáše Bati – zakladatele, které převedeny do praxe mimořádnou výkonnost zajišťovaly. Nicméně toto oceňování je jen slovní anebo se projevuje v budování památek na tyto významné muže. Horší je situace ve studiu a uplatňování jejich praxí ověřených myšlenek. Podívejme se na tyto dva dosti křiklavé případy:

Zjistili jsme, že ve srovnání s jinými vyspělými státy máme málo vysokoškolsky vzdělaných lidí. Zakládáme značný počet univerzit ve snaze srovnat krok se světem. Ze statistik vyplývá, že vysokoškolsky vzdělaní lidé mají vyšší životní úroveň a nemusí zpravidla fyzicky tak namáhavě pracovat. Rodiče dělají vše, aby se jejich děti dostaly zpravidla na gymnázium a zajistily si tak možnost studovat na vysoké škole. Obsadit vysoké školy znamená přijímat velké množství studentů – avšak i studentů s menšími či dokonce nedostatečnými schopnostmi. Úroveň mnohých vysokých škol klesá i když značný počet studentů pro slabý prospěch studium nedokončí. Výsledkem této situace je, že máme velký nedostatek dorostu v odborných školách a tím následný nedostatek řemeslníků a příbuzných oborů. Pedagogové si celé roky lámou hlavu jak nejlépe zajistit, aby se každé dítě dostalo na takovou školu, na jakou má předpoklady. To je vleklý problém našeho školství, který firma Baťa dávno a velmi úspěšně vyřešila.

Všechny přijaté 14. leté chlapce zařadila do dvouleté odborné (to byla vlastně učňovská škola) školy např. obuvnic-

ké, strojnické, stavební aj. Tito chlapci (Mladí muži) byli po dva roky sledováni a podle prospěchu a jiných kritérií hodnoceni. Po dvou letech bylo vybraným chlapcům umožněno studovat na mistrovské škole příslušného oboru. Postup se pak opakoval a po dvouleté mistrovské škole byli opět ti nejlepší vybráni a umožněno jim studium na Vyšší průmyslové škole příslušné profese. Takže při takovém prosívání se původně neznámý 14. letý chlapec dopracoval ve 20 letech maturity a byl všestranně připraven ke studiu na příslušné vysoké škole. Při takovém systému a hodnocení se každému chlapci dostalo takového vzdělání a dostal se na pozici ve firmě a ve společnosti, na kterou mu schopnosti stačily. Baťova škola práce byl a snad je trochu pojem. Nestojí tento nastíněný systém za studium a případnou aplikaci do praxe?

Druhou oblastí, která stojí za povšimnutí jsou nůžky mezi nejbohatšími lidmi a zbytkem populace a hlavně to, že se tyto nůžky neustále rozevírají. Podle šetření organizace Oxfam se jmění světových miliardářů každým rokem zvyšuje průměrně o 13 procent. V roce 2015 se společný majetek 61 nejbohatších lidí na světě rovnal majetku chudší poloviny obyvatel planety. O rok později stačilo již jenom 43 multimilionářů. Roste tlak na to, aby koláč společného bohatství byl rozdělován spravedlivě. Neboť prý dospějeme ke konfliktu a nějaké formě revoluce, na niž doplatíme všichni. Tato situace nahrává politickým populistům na pravici i levi k rozeštvávání obyvatelstva proti nejružnějším nepřátelům.

V naší současnosti situaci nahrává uspokojující ekonomický růst a přechodně téměř nulová nezaměstnanost. Nedostatek pracovníků se podniky snaží řešit nejružnějšími benefity jako jsou

13. a 14. platy, služební auta a telefony, volná pracovní doba atd. Firma Baťa takové situace řešila osvědčenou hospodářskou politikou. Ve firmě nedostal nikdo nikdy nic zadarmo. Výkony každého zaměstnance byly měřeny a odměňovány individuálně, i když se pracovalo v kolektivu. Neexistovaly 13. platy, příplatky na dovolenou, ani žádné jiné benefity. Zaměstnancům bylo doporučováno, aby i jejich děti byly vedeny k tomu, aby si na své zbytné potřeby samy vydělávaly (např. posluhami). Obdarovaný člověk se začne spoléhat na dary a nikoliv na sebe. Přitom se vědělo, že mzdy a platy ve firmě byly mimořádně vysoké. Tomáš Baťa vyzýval podniky v republice k soutěži, kdo lépe platí své zaměstnance. Soutěžení, kterému říkal závodění v nejružnějších oblastech, byl jeho koníček. Zkrátka nevydávaly se peníze za nic, co nepřineslo adekvátní protihodnotu. Šéf byl jediným vlastníkem (akcionářem) továrny. Na výtku, že bohatne odpovídal, že tak jako potřebuje hudebník nástroj na který hraje, on potřebuje kapitál, aby mohl lépe sloužit lidem. A sloužil nejen zákazníkům pod heslem „Zákazník náš pán“, ale byl touhou sloužit celé veřejnosti přímo posedlý. Sloužil také zaměstnancům, odběratelům, dodavatelům, obyvatelstvu ve městech vybudovaných firmou, zakládáním sociálních fondů, budováním nemocnic atd. O vysoké zainteresovanosti na výkonech, vysokých odměnách zaměstnanců i o poskytovaných službách se vyprávějí celé legendy. Studium a snaha o aplikaci baťovského systému by zřejmě přispělo k řešení situace nejen v naší republice, ale i v širším rozsahu. Neměli bychom systém Baťa jenom opěvovat, ale také využít.

Ing. Zdeněk Rybka Csc Absolvent BŠP

DÍTĚ A KAPESNÉ

T. Baťa říkal, že dítě se má již od malička naučit vážit si peněz, na své dětské výdaje si má vydělat.

Dávat dětem kapesné? Ano, ale až začne chápat pravidla hospodaření s penězi. I předškoláka můžeme nechat samostatně nakoupit a zaplatit drobný nákup. Časem, až se naučí dítě počítat, měli bychom mu dávat kapesné, pořídit mu sešitek, kde si bude zapisovat příjem a vydání. Naučíme ho samostatnému „účetnictví“. Vymezíme částku kapesného, s kterou se musí naučit hospodařit. Zpočátku mu pomáháme, upozorňujeme na zbytečnosti, ale další přídavky ke kapesnému nepřidáváme. Dítě by se mělo časem naučit hospodařit s částkou, kterou má. Nedovolíme vypůjčování. „Účetnictví“ mu pomůže postupně vnímat cenu věcí. Nesmíme dovolit, aby překročil své „konto“. Pokud jsou rodiče

benevolentní a poruší dohodu, přidají, / např. na nesmyslné zbytečnosti/, kazí jeho charakter. Nenaucí ho vážit si ceny peněz, nenaucí se vážit si práce rodičů, společnosti. Měli by naopak zasáhnout, prodiskutovat, projednat dohodu, kterou si s dítětem dojednali. Pozor však na to, aby se z dítěte nestal agresor, který by jiného školáka uzurpoval vyhrůžkami „ naval peníze“! Také bychom nechtěli, aby se naše dítě předvádělo, že má peněz, kolik chce, protože má k nim neomezený volný přístup. Třeba by si jimi chtěl „ koupit“ přátelství. Také bychom neměli z kapesného brát od dítěte pokuty za špatné známky.

Závěr. Naučte děti hospodařit s kapesným! Pokud se to nenaucí v dětství, bude mít problémy v dospělosti. Je to ve vašich rukou!

BAŤŮV PILOT – JAN JANSA

Jmenuji se Jiří Jansa a jsem vnukem pilota Jana Jansy, který létal ve službách Jana Antonína Bati. Jeho činnost je popsána v knize „Baťa létá z Otrokovic“, kterou napsal Jan Herman a která se mi dostala do rukou díky paní Gabriele Culík Končítikové. Chtěl bych několika postřehy přiblížit život mého dědy u letadel a také za jeho působení ve Zlíně. Věřím, že příběh mého dědy bude zajímat čtenáře vašeho Zpravoda-

je. Děda se narodil v Ústí nad Orlicí dne 11. 4. 1907. Jak sám vyprávěl, k letectví se dostal vlastně čirou náhodou. Na jaře 1926, ještě jako žák obchodní školy v Ústí nad Orlicí, šel po městě a zpozoroval letadlo. Šlo o obyčejného Junkerse, který nalétával nad nádraží. Později se dozvěděl, že to bývala taková nezbytnost u pilotů, že když ztratili orientaci, hledali nádraží, aby si přečetli název stanice. Devatenáctiletému Jendovi tehdy poprvé vklouzl do srdce kousek letecké tížadostivosti.

Další „náhodou“ byl prospekt letecké vojenské školy, který se mu dostal do rukou. Přihláška, prohlídka a už je žákem. Jedinou úlevou v náročném studiu bylo, že místo povinného těsnopisu mohl studovat rozšířené základy letecké teorie a praxe. Za rok již přechází do odborných kurzů pro stíhače, učí se létat v noci, podle přístrojů a je už letcem.

Děda často vzpomínal na své letecké začátky a to na rok 1926, kdy začal létat na letadle A-10, kterému se mezi letci říkalo Sardinka. Po absolvování čtyřleté letecké vojenské školy je již skutečným letcem. Není jisté náhodou, že jeho schopností po pětilete službě v armádě si ho všimli i u firmy

Baťa ve Zlíně. Zde začal Jan Jansa nejprve létat jako dopravák se svými prvními cestami do zahraničí. V roce 1934 letěl na svou první dálkovou cestu na východ. Letěl v letadle Lockheed 12 (dvoumotorové, dvánáctimístné letadlo) do Indie a Indonésie. Další větší let absolvoval v roce 1938 s panem Brtníkem v letadle lockheed Electra A na trase Otrokovice-Indie-Indočína-Otrokovic, kdy společně uletěli 40 000 km.

Po osvobození létal až do roku 1949 u národního podniku SVITLET a po jeho sloučení létal u čs. Aerolinií. V závěru svého „leteckého života“, který ukončil 28. září 1962 letem z Košic letadlem ČSA OK 162 v Praze,

vzkázal mladým lidem: „Ti, kteří si chtějí zvolit létání jako celoživotní dílo, ať v něm nevidí dobrodružství, nebo velké příjmy. Létání vyžaduje velkou práci a velké vzdělání. Zanedlouho budou moci pilotovat letadla jen lidé s inženýrskými znalostmi. A ještě jedno: ať se nezapomínají učit cizím řečem!“ Sám dokládal, že znalost ruštiny, angličtiny a němčiny mu byla ve světě mnohokrát prospěšná, třeba při nouzovém přistání ve Švýcarsku.

Jan Jansa zemřel 3. června 1969. Byl pochován ve všech leteckých poctami v cínové rakvi v rodinné hrobce. Nalétal 4 miliony kilometrů a 15 000 hodin prožil v kabině letadla.

NAKUPUJTE U BAŤŮ

Při výuce o finanční gramotnosti mne žáci požádali, abych jim vyprávěla o Baťovi. Dověděli se nejen o jeho rukodělných schopnostech, ale i o jeho touze po vědění. Vyprávěla jsem jim třeba o tom, jak šel prodávat své výrobky do Vídně a neuspěl. Nevzdal se a přemýšlel, jaké boty by se! dobře prodávaly."

No a propojili jsme návaznost hodin a paní učitelka Lenka Truhlářová, výtvarnice, se chopila nápadu ve výtvarné výchově, začala kreslit, navrhovat, modelovat se žáky ZŠ a ZUŠ Morava návrhy obuvi pro všechny věkové kategorie. Velmi precizní vzorky, vyrobené z keramické hlíny, žáci nabarvili, glazovali, vypálili v peci.

Že se jim dílo podařilo, vidíte na přiložené fotografii, kterou děti Základní školy ve Fryštáku nazvaly „Nakupujte u Baťů“.

FRANTIŠEK PASTUSZEK

Jedním z absolventů Baťovy školy práce byl i František Pastuszek (absolventský odznak č. 6453). Narodil se v obci Stonava v Těšínském Slezsku 29. prosince 1921 jako páté dítě Františka Pastuszka a Františky Pavly Raszykové. Maminka mu zemřela, když měl necelý rok. Asi proto byl v mládí poslán do církevní školy v jihočeských Netolcích po ukončení 4. třídy, asi v deseti letech nastoupil do primy salesiánského gymnázia ve Fryštáku, kterou tehdy vedl Ignác Stuchlý. Ten byl k němu velmi krutý. Prožil zde tedy těžké dětství, na které nerad vzpomínal.

Ze salesiánského gymnázia odešel předčasně a ve čtrnácti letech přišel k firmě Baťa a nastoupil do Baťovy školy práce. Po jejím absolvování přišel do Studijního ústavu. Ten byl založen v roce 1935. Sídlil nejprve v budově tehdejšího I. internátu (později sociální ústav a dnes je již zbouraný). Stál proti správním budově (tzv. jedenadvacítky či mrakodrapu). Studijní ústav se po výstavbě internátů nad Obchodním domem přestěhoval do dvou nových budov vedle památníku Tomáše Bati. Dnes Gymnázium a Jazyková škola a na druhé straně budova Policie ČR. František Pastuszek zde později i učil organizaci a řízení v baťovských továrnách. Tomu se věnoval celý následující život. V roce 1944 se oženil s Jarmilou Rozsypalovou a měl s ní 2 chlapce. Ve Studijním ústavu se setkal i s cestovateli

Jiřím Hanzelkou a Miroslavem Zikmundem, které seznamoval s baťovským systémem organizace a řízení před jejich první cestou do Afriky a latinské Ameriky v roce 1947. Když se z cest vrátili, oba cestovatelé jej v roce 1954 přijeli se svou slavnou Tatro 87 navštívit v jeho bydlišti (baťovský půldomek na Zálešné) s poděkováním, a věnovali mu své první cestopisy „Afrika snů a skutečností“ i s osobním věnováním.

Do roku 1952 byla činnost Studijního ústavu utlumená. František Pastuszek přešel do n. p. Svit. Zde vedl oddělení organizace a řízení – tedy navazoval na svou činnost ve Studijním ústavu. Mimoto ale dále přednášel i v dalších podnicích v Československu. Ve druhé polovině padesátých let, když se systémem řízení československého hospodářství uvolňoval, zaváděl se nový systém řízení podniků, dobově nazvaný „chozrasčot“. Šlo o krycí název – v podstatě šlo o navrácení k baťovským

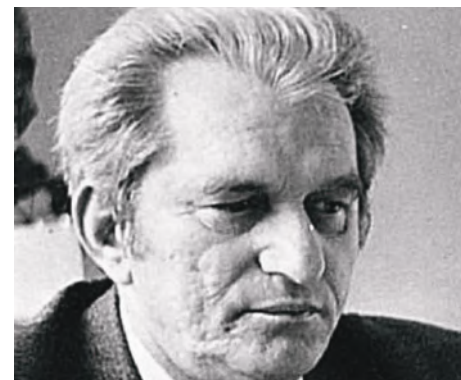
principům do míry, které centrálně řízení podniků umožňovalo.

V šedesátých letech spolupracoval s ekonomy kolem Oty Šika na změně systému řízení hospodářství v Československu. Přednášel také externě na Vysoké škole ekonomické, zde spolupracoval především s profesorem Hoffmanem. Tento systém řízení pomáhal zavádět v řadě podniků v celém Československu. V n. p. Svit organizoval také počátky využití počítačů – Svit měl k dispozici elektromagnetický děroštitkový počítač IBM a činnosti s prací na něm byly zařazeny do jeho oddělení. Také později prosadil nahrazení tohoto počítače novým elektromagnetickým americkým počítačem NCR (když v Československu byly tehdy prozazovány elektromechanické počítače Aritma).

V ekonomickém úseku jako vedoucí odboru organizace a řízení pracoval až do odchodu do důchodu v roce 1982. Ale i poté občas pomáhal a přednášel. Patrně díky těžkému dětství trpěl velkými zdravotními problémy. Prodělal několik infarktů – první ještě v relativně mladém věku, po jednom z nich měl ucpané cévy na nohou – proto velmi obtížně chodil.

K jeho zálibám patřila hudba, literatura a sport. Hrával na housle (často se syny dueta), a protože měl velmi rád sport – chodil na sportovní utkání alespoň jako divák. Na fotbalovou Jiskru na hřišti na Janušticích (později za elektrárnu), na hokej nejprve na Podvesnou a později na nový zimní stadion, na házenou k sokolovně, na volejbal ke Kudlovské přehradě, na rugby a atletiku na stadion mládeže.

Zemřel v aktivě 25. září 1990 – dostal infarkt přímo při ekonomické přednášce v Luhačovicích. /bb/

ZALOŽENÍ VŠ VE ZLÍNĚ 1937-85

V souvislosti se vzpomínkovými oslavami 50. výročí založení VUT a nástupnické UTB jsme požádali našeho člena Ing. Jana Beránka o příspěvek do našeho Zpravodaje ABŠ. Jeho tatínek, prof. Beránek, bývalý profesor Baťovského školství, byl v r. 1959 pověřen k přípravě vysokoškolského studia v tehdejších Gottwaldově. V r. 1960 pak bylo zahájeno studium pod Slovenskou vysokou školou technickou v Bratislavě a následně od r. 1963 pod strojní fakultou v Brně, jako detašované pracoviště při n. p. Svit v Gottwaldově. Profesor Beránek byl vlastně duchovním otcem vysokoškolského studia ve Zlíně. Významný byl podíl prof. Jana Beránka (1906 - 1988) na založení Vysokého školství ve Zlíně, v letech 1937 až 1985

1937 – Přichází do Zlína, kam byl povolán na místo profesora Spolkového gymnázia ve Zlíně a současně přijímá místo vychovatele u firmy Baťa. Obě tyto práce vykonává po dobu dvou let. Výnosem MŠANO č.j. 64.594/37 – II/4 ze dne 20.července 1937 je pověřen zřízením Vyšší průmyslové školy ve Zlíně při a.s. Baťa, s odbory : koželužský, obuvnický, chemický, pletařský, strojnický, elektrotechnický a stavební.

1938 – Po nastoupení dovolené na gymnáziu zůstává již pouze vychovatelem u firmy Baťa, učí se strojním obuvníkem, učí na odborné škole obuvnické a současně ji absolvuje (1940).

1939 – Jako profesor a švec je pověřen vedením obuvnického odboru (Průmyslové školy) ve Zlíně, a poté je jmenován jako „přednosta“ se snahou vybudovat Vyšší průmyslovou školu obuvnickou. (16.3.1939 – 1.9.1941).

1940 – Skládá tovaryšskou zkoušku. A jeho čtvrtá družina“ je nejlepší v Baťově škole práce.

1941 – Pod jeho vedením vycházejí první obuvniční maturanti na světě. Jako odměnu byl na hodinu propuštěn z důvodů požadavku zvýšení platu pro učitele této školy. Po projednání této záležitosti s ředitelem je znovu přijat jako vychovatel BŠP ve Zruči nad Sázavou,

V letech **1942 až 1944** se školství nevěnoval z důvodů zatčení, věznění a totálního nasazení (fy Salamander). Po prozrazení jeho aktivity v partyzánském odboji v roce 1944 se do konce války skrývá.

1945 – V květnu je jmenován vedoucím školské skupiny n.p. Baťa a požádán prof.sboem Průmyslové školy, aby převzal vedení této školy. Školu vede až do srpna 1948. Činnost této školské skupiny byla za války značně ochromena a bylo nutno ji nově reorganizovat a uvést do plné aktivity.

V září **1945** přebírá vedení všech Baťových škol práce v koncernu Baťa.

1949 - Probíhá delimitace všech odborů Vyšší průmyslové školy : Strojnický (ZPS G.), Stavební (PSG), Elektrotechnický

(MEZ Mohelnice), při n.p. Svit zůstávají odbory PŠ koželužská, PŠ kožařská, PŠ gumařská a PŠ pletařská (od 1953 v Helenině u Jihlavy).

1959 – V prosinci byl pověřen vybudováním Vysokoškolského detašovaného pracoviště se specializací na kožedělný průmysl s podmínkou zahájení v roce 1960. Pověřen je postupně ministryní spotřebního průmyslu, ředitelem Svitů Karlem Černochem a řed. VÚK Zezulou.

1960 - Dává dohromady tři ročníky nové Vysoké školy (podmínka zahájení výuky), habilituje na zástupce docenta pro ekonomiku kožedělného průmyslu, ale dekret musí vrátit, protože v jednom z 50 kladných posudků bylo napsáno, že byl prominentní osoba firmy Baťa. V roce 1970 se dověděl, že mu bylo vyčítáno pověření založení Vyšší průmyslové školy v roce 1939. Místo zástupce děkana tehdy získal jeho spolupracovník od Baťů !

1966 – Slaví svou „60“, oficiálně odchází do důchodu, ale učí i nadále.

1975 –Na výročním zasedání SPŠ Kožařské vzpomíná na začátky školy, kterou vlastně založil.

1976 – Slaví mezi rodinou a přáteli svou „70“, hlavně s absolventy a přáteli z Kožařské průmyslovky.

1985 – VÚT fakulta technologická, kterou vlastně založil a vybudoval, slaví 25. výročí založení. Tentokrát je již pozván a vysoce oceněn a jsou oficiálně uznány jeho zásluhy na založení v přítomnosti všech bývalých děkanů.

1986 – Důstojně oslavuje své „80“ narozeniny, mimo rodinu hlavně se spolupracovníky jak z Kožařské průmyslovky, dřívějšího VÚK, tak se starými „Baťovci“, kteří se z jeho mladých mužů vypracovali do ředitelských funkcí.

1988 – 19.července ve svých 82 letech umírá na mozkovou mrtvici, i když si tolik přál setkání s Tomášem Baťou, kterého vychovával jako mladého muže.

J. Beránek

PRVNÍ ROČNÍK CENY HANZELKY A ZIKMUNDA O CESTOPIS ROKU

14. února 2019 na dobříšském zámku, v den 100. narozenin Miroslava Zikmunda, se v zrcadlovém sále předávalo ocenění za cestopis roku. Původně jsem chtěl jet do Zlína a porozhlédnout se, co se okolo této „stovky“ děje. Důvod je velmi prostý. Byl jsem, jak se říká, přítom, když dva mladí inženýři, cestovatelé Jiří Hanzelka a Miroslav Zikmund se vrátili z první cesty po Africe a Jižní Americe a v Baťově památníku uspořádali výstavu zajímavostí z této cesty. Výstavu otevíral Antonín Zápotocký, tenkrát předseda vlády. Oba cestovatelé ve Zlíně, přechodně v Gottwaldově, zdomácněli a začali připravovat svůj první cestopis. Absolvovali dokonce pilotní výcvik. Bydleli v hotelu Moskva a nakonec ve Zlíně začali žít a psát. Stali se spisovateli a jako takoví museli být členy Svazu československých spisovatelů. Ti měli své sídlo ve znárodněném zámku v Dobříši a tam také v psaní pokračovali a stali se krátkodobými obyvateli Domova spisovatelů. Potkávali se s Antonínem Zápotockým, kterému pomáhali při psaní povídky Barunka o chudé kladenské dívence, jak se v Dobříši povídá. Tím pádem se dostáváme k příčině, proč jsem do Zlína neodjel a raději se zúčastnil té parády dobříšské. Rozhlasový moderátor Vladimír Kroc a jeho přátelé Petr Horký a Miroslav Náplava jsou spoluautoři Miroslava Zikmunda a Sloni žijí do sta let. Program sliboval skvělý zážitek a bylo rozhodnuto. Dal jsem přednost zámeckému zrcadlovému sálu a nelitoval jsem.

Zrcadlový sál byl zaplněný až po strop, v kulturním pořadu vystoupili: Tomáš Klus s manželkou Tamarou, Ivan Hlas – trio a Tam-tam Batucada z Prahy s brazilskou tanečnicí. Celý večer moderovali Vladimír Kroc a Zdeňka Žádníková – Volencová. Program snímá Radiožurnál

a krátce asistovala i ČT. Kompletní program najdete na internetu. Vladimír Kroc, Petr Horký a Miroslav Náplava založili výbor pro udělování ceny H+Z. První ročník se rozrostl do velkých rozměrů a vyvrcholil v uvedený večer pod záštitou Jerome Colloreto Mansfelda s manželkou. Ceny byly uděleny v několika kategoriích a rozhodovaly o nich odborné poroty. Hlavní kategorií byl cestopis, další kategorií fotostánky roku a instagramová fotografie. Poroty to neměly jednoduché, např. soutěžních cestopisů bylo více jak deset. Dobrou atmosféru dotvářel vkusný kulturní program. Ceny předávaly veřejně známé osobnosti.

V hlavní kategorii zvítězil cestopis: Transsibiřská odysea autorky Iny Píšové, pravnučky legionáře 7. Tatrského pluku, 9. roty desátníka Jana Kouby. Na Sibiři strávil čtyři roky a magistrálu projel třikrát. Autorka se svým manželem projeli magistrálu v průběhu jednoho měsíce, s krátkými zastaveními, v délce 9288 km, aby si přiblížili atmosféru Sibiře. Jan zakopal svůj deník na zahradě a o bojích nikdy moc nemluvil. Zápisky ukazují na každodenní život československých legionářů, kteří uvízli, ještě dlouho po vyhlášení republiky na konci světa v cizí občanské válce. Přiznám se, že čtu tuto knihu s přestávkami a je pro mne stále nedočtená, protože se stále vracím a snažím se pochopit utrpení vojáků, kteří bojovali za republiku a v této hnusné občanské válce umírali a nebylo jich málo. Bylo jich čtyři tisíce. Obsah cestopisu je nekonečně přitažlivý a přináší nejen informace o bojových situacích, jak daleko složitější byla cesta do vlasti a domů.

V kategorii fotostánky roku zvítězil snímek: Čekání na příliv, autora Petra Vydry. V kategorii instagramová fotka z cest zvítězil snímek: Madagaskar, autora

Marcela Konečného.

Podařenému večeru nebyl konec a to nejlepší a „prudce“ lidské přišlo nakonec. Při pobytu na dobříšském zámku, spravovaném bolševiky byli, Hanzelka se Zikmundem svědky ničení majetku včetně zámecké knihovny (knihy, nábytek aj.). Pan Zikmund říká, že je měl vypůjčené. Když spoluautoři naposledy jednali s Miroslavem Zikmundem, dostali od něho 36 knih signovaných znakem Colloreto - Mansfeldů, aby je vrátili původnímu majiteli. Učinili tak na této akci a pan hrabě je s vděkem přijal. A přišla nečekaná oplátka celého a vzácného činu. Pan hrabě, který je předsedou mezinárodního klubu přátel Tatro (myšleno auto) vyhlásil Miroslava Zikmunda čestným členem klubu. Krásný projev oboustranného přátelství, co na to říci.

Ke slovu se přihlásil přítomný emeritní vrchní sládek plzeňského Prazdroje Václav Berka a vyhlásil Miroslava Zikmunda čestným znalcem piva Pilsner Urquel. Pan Zikmund přijal tento titul na dálku, viděl a poslouchal.

Závěrem pár doplňků. V porotách pracovali: Josef Formánek – spisovatel, Milena Holcová, Petr Voldán, Petr Brukner – herec divadla Jára Cimmermanna, Jan Rybář – novinář a spisovatel. Téměř všichni jmenovaní se aktivně zúčastnili celého dění.

Končím a jsem šťastný, že jsem u toho mohl být. Také jsem si pořídil jmenované knihy a nelituji, že je mám. Jsou to moje drahokamy. A co říci závěrem? Mám radost, že se vrací dobré myšlenky, protože plodí dobré činy. Ještě dlouho budu slyšet tamtamy příjemného večera a rozhodl jsem se napsat článek do našeho Zpravodaje a na výroční schůzi absolventů Baťovy školy o tom budu krátce informovat.

Karel Cvrk

DEN
ZLÍNSKÉHO
KRAJE

**ZVEME VÁS, ZA ÚČASTI ABŠ NA 10. ROČNÍK DNE ZLÍNSKÉHO KRAJE,
KTERÝ OPĚT NABÍDNE MIMOŘÁDNĚ BOHATÝ PROGRAM.**

Akce se uskuteční na platformě Baťova institutu 14-15.

21. 9. 2019

Zlín

více na www.denzk.cz

ŠTAFETOVÝ BĚH

16.5.2019 odjela delegace klubu ABŠ Zlín, ve složení A.L., S.K., J.V. do Bošany / na Slovensku/, aby se účastnili Štafetového běhu Bošany- Partyzánské /asi 20km/.

PROČ?

Přesně před osmdesáti léta přijel sem J.A.B., aby zde s činovníky obce sepsali smlouvu o budování aktivit Baťů.

Starosta obce Mgr. Branislav Pajda a předsedkyně klubu ABŠ Partyzánské Soňa Můčková všechny účastníky přivítali. Seznámili nás s účelem tohoto běhu. Výstřelem odstartoval starosta čelnou skupinu, za kterou se postupně přidávali další běžci. Po vyčtené trase zajišťovali bezpečnost záchranáři, policie, sběrný autobus. Na předávacích územích čekali další borci, aby převzali památný štafetový kolík. Byli to jednak vytrvalci atletických oddílů, jednak studenti Střední

školy J.A.B. V prvním a posledním úseku čítala skupina kolem 30 borců.

Bylo velmi působivé, že všichni účastníci štafety běželi v bílém tričku s emblémem. V cíli, byl to Park J. A. B., byli všichni přivítáni hejtmánem..., televizí (která celý závod monitorovala), studenty střední školy a dětmi z mateřské školy.

Při besedě a odpočinku v jídelně Střední školy J. A. B, při plánování dalších akcí jsme se rozloučili s členy K.AB3 P. a odjžděli do Zlína..

Báječná organizace,! Spousta diváků po cestě! Báječní přátelé a hostitelé! Děkuje se za pozvání! Vážíme si toho! /io/

SLAVNOSTNÍ ODHALENÍ PAMĚTNÍ DESKY BEDŘICHA KRUŽÍKA

Válečný hrdina, pilot RAF, „Baťovec“, třebíčský občan... To vše byl pan Bedřich Kružík, pplk. in memoriam, jemuž byla 3. září 2019 v areálu borovinské továrny odhalena pamětní deska. Stalo se tak přesně 48 let po jeho smrti. Sešlo se asi tři sta příchozích, kteří svou přítomností důstojně uctili jeho památku.

VEDOUcí REDAKTOR: V. Matys // **REDAKČNÍ RADA:** Z. Rybka, A. Langer, G. Culík Končítiková, I. Orságová a V. Matys // **NA ZPRACOVÁNÍ SE PODÍLELI:** A. Lázníčka // **FOTO:** I. Orságová, A. Lázníčka, G. Culík Končítiková // **JAZYKOVÁ KOREKTURA:** S. Knedlová // **GRAFICKÁ ÚPRAVA:** V. Parížek // Vydáváno pro interní potřebu Klubu ABŠ. Registrace u Ministerstva kultury pod číslem MK ČR E 22411.

EY PODNIKATEL ZLÍNSKÉHO KRAJE 2018

Vyhlášení této prestižní ankety se odehrálo v muzejní expozici Princip Baťa, která tak poskytla akci důstojné zázemí po bouřlivém úvodu, o nějž se postarala nucená evakuace celé budovy. Asi padesát hostů si vyslechlo úvodní projevy, mezi nimi i hejtmána Zlínského kraje Jiřího Čunka, a poté potleskem odměnilo nového držitele ceny EY Podnikatel roku Zlínského kraje za rok 2018, jímž se stal Čestmír Vančura ze společnosti Kovárna VIVA. Nezávislá porota ocenila především jeho pracovitost, houževnatost a věrnost tradici, stejně jako kvalitu výrobků jeho firmy. Pro kdysi nejmenší průmyslovou kovárnu v republice dnes pracuje 600 lidí a je druhým nejatraktivnějším zaměstnavatelem v republice.

ZA PODPORY:

NADACE
TOMÁŠE BATI